

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative

(aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale)

1. Autorul și participanții la elaborarea proiectului de lege

Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale) a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în parteneriat cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

La baza proiectului de lege sunt prevederile Directivei 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (în continuare – Directiva 79/7/CEE).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal și sursa proiectului actului normativ

Temeiul factual al modificărilor propuse rezidă din necesitatea implementării măsurilor ce se impun în vederea armonizării cadrului legislativ național cu cel european.

Inițiativa corespunde pct. 357 din Planul Național de Reglementare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024 și pct. 39 din Clusterul 3, Capitolul 19 „Politica socială și ocuparea forței de muncă”, Anexa A din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, precum și angajamentelor de implementare a legislației UE asumate prin Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Armonizarea normelor a fost realizată în corespundere cu prevederile Directivei 79/7/CEE. În procesul transpunerii s-a luat act de practica țărilor europene, care a fost adaptată la realitatea socială și juridică din Republica Moldova. În special a fost analizat Raportul din 2018 elaborat de Direcția Generală de Justiție și Consumatori din cadrul Comisiei Europene privind punerea în aplicare a Directivei 79/7/CEE.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Directiva 79/7/CEE stabilește cadrul juridic pentru aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în domeniul securității sociale, interzicând orice discriminare directă sau indirectă, inclusiv pe criteriul stării civile sau familiale, în ceea ce privește domeniul de aplicare al prestațiilor sociale și condițiile de acces la acestea. Transpunerea prevederilor Directivei în legislația Republicii Moldova are ca scop eliminarea tratamentelor diferențiate existente în sistemul național de protecție socială, în special în ceea ce privește accesul la indemnizația de maternitate și aplicarea uniformă a principiului egalității în întreg sectorul.

În prezent, cadrul normativ național privind indemnizația de maternitate (Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale) acordă dreptul la prestație doar următoarelor categorii de femei:

- femeilor asigurate;
- soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați;
- șomerelor aflate la evidența instituțiilor medico-sanitare.

Actualmente, legislația națională nu oferă protecție egală tuturor femeilor în perioada maternității, întrucât:

- femeile neasigurate necăsătorite nu pot beneficia de indemnizația de maternitate, chiar dacă tatăl copilului este asigurat și recunoaște paternitatea;
- posibilitatea de calcul al indemnizației din venitul tatălui este limitată exclusiv la situația în care există căsătorie;

- normele creează un tratament diferențiat între femeile care sunt într-o relație de parteneriat și cele căsătorite, deși situația socio-economică și responsabilitatea parentală sunt similare.

În aceste circumstanțe, normele existente conduc la discriminare indirectă pe criteriul stării civile, ceea ce contravine în mod direct art. 4 din Directivă, precum și legislației interne privind egalitatea de șanse (Legea nr. 5/2006) și asigurarea egalității (Legea nr. 121/2012).

Totodată, conform datelor furnizate de Agenția Servicii Publice, circa 19% dintre copiii născuți anual în Republica Moldova sunt născuți în afara căsătoriei. O parte semnificativă a mamelor din aceste situații sunt neasigurate și nu beneficiază de nicio prestație de maternitate. Asemenea situații generează:

- creșterea riscului de sărăcie maternă;
- presiuni suplimentare asupra serviciilor sociale;
- riscuri sporite de abandon, sau revenire prematură la activități informale;
- efecte negative asupra dezvoltării timpurii a copilului.

Aceste consecințe contravin principiului interesului superior al copilului și principiilor de echitate socială promovate de stat.

Astfel, aceste femei rămân în afara oricărui mecanism de protecție de maternitate și acest fapt contravine prevederilor art. 4 alin. (1) din Directiva 79/7/CEE, care interzice tratamentul diferențiat pe criterii precum starea civilă sau situația familială.

Femeile neasigurate necăsătorite aflate într-o relație de parteneriat nu beneficiază de indemnizație de maternitate, chiar dacă tatăl copilului este asigurat și recunoaște paternitatea. Situația lor familială, administrativă și economică este identică cu a femeilor căsătorite, însă accesul la prestații diferă exclusiv pe criteriul stării civile, ceea ce constituie discriminare indirectă.

Lipsa oricărei forme de protecție în perioada sarcinii și postnatale generează riscuri socio-economice semnificative și intră în contradicție directă cu art. 4 din Directiva 79/7/CEE – interzicerea discriminării pe criterii de sex, stare civilă și situație familială și art. 5 din Directivă – obligația statelor de a elimina prevederile contrare egalității

Potrivit art. 5 din Directiva 79/7 CEE, statele membre au obligația de a elimina toate dispozițiile naționale care contravin principiului egalității de tratament. Menținerea unor norme care condiționează dreptul la indemnizație de existența căsătoriei constituie o incompatibilitate clară între legislația națională și standardele europene, ceea ce impune intervenția legislativă..

Lipsa protecției pentru femeile neasigurate necăsătorite reprezintă o lacună normativă care împiedică transpunerea completă a Directivei și menține diferențe nejustificate de acces la indemnizația de maternitate. Această situație creează premise de discriminare indirectă pe criteriul sexului și directă pe criteriul stării civile.

Un alt aspect deficitar îl constituie termenul de prescripție prevăzut la art. 21 din Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității, care stabilește un termen de un an pentru înaintarea unei acțiuni în instanță privind faptele de discriminare. Practica demonstrează că acest termen este prea scurt pentru a permite victimelor discriminării să acceseze efectiv căile de atac și să obțină despăgubiri adecvate, în contradicție cu principiile generale ale protecției juridice efective (termenul general de prescripție fiind de 3 ani).

De asemenea, Legea nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative, deși face referire generală la principiul nediscriminării, nu reglementează explicit aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în domeniul pensiilor facultative, nu include criteriul „sex” printre criteriile protejate și nu prevede posibilitatea adoptării unor măsuri speciale de protecție în perioada maternității, așa cum permite și încurajează Directiva 79/7/CEE. Această insuficiență normativă permite persistența unui risc de tratament diferențiat în pilonul III de pensii, regim la care Directiva se aplică în mod expres.

Analiza prevederilor Directivei 79/7/CEE, corelarea acestora cu legislația națională, identificarea neconcordanțelor și propunerile legislative necesare pentru aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în domeniul securității sociale sunt reflectate în [Nota analitică](#).

1) Tratament diferit pentru femeile neasigurate în funcție de starea civilă:

Femeile neasigurate aflate într-o relație de căsătorie pot primi indemnizație de maternitate dacă soțul lor este asigurat. Femeile neasigurate aflate într-o relație de parteneriat nu pot beneficia de acest drept, deși situația familială și responsabilitățile parentale sunt identice. Această diferențiere a accesului este contrară interdicției discriminării pe criteriul stării civile.

2) Necesitatea de a elimina dispozițiile din legislație care condiționează drepturile de protecție socială de starea civilă.

Condiționarea accesului la indemnizația de maternitate de înregistrarea căsătoriei (art. 6 alin. (7) din Legea nr. 289/2004) este contrară Directivei și trebuie eliminată. Această condiție creează situații în care femeile neasigurate pot deveni eligibile doar dacă se căsătoresc în perioada maternității, fapt inadmisibil în legislația UE.

3) Lipsa unor căi de atac efective în cazurile de discriminare

Termenul de un an pentru intentarea acțiunilor în instanță în temeiul discriminării este insuficient pentru a garanta protecție juridică efectivă, astfel cum o impune acquis-ul UE privind egalitatea de tratament. Victimele nu pot obține despăgubiri reale pentru prejudiciul suferit din cauza limitării excesive a termenului de prescripție.

4) Incompletitudinea reglementărilor privind egalitatea în Legea nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative.

Legea nu prevede expres interzicerea discriminării pe criteriul de sex, nu include garanții explicite privind respectarea egalității de tratament între femei și bărbați și nu reglementează posibilitatea unor măsuri speciale de protecție în perioada maternității, ceea ce reprezintă un gol normativ în raport cu prevederile Directivei 79/7/CEE.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede modificarea următoarelor acte normative:

1) Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003
2) Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale;

3) Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității;

4) Legea nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative.

În vederea transpunerii Directivei 79/7/CEE în legislația națională, proiectul propune intervenții legislative grupate în trei direcții:

1) Eliminarea discriminării față de femeile neasigurate necăsătorite pe criteriul indemnizației de maternitate achitate femeilor neasigurate căsătorite.

2) Clarificarea termenului de prescripție pentru acțiunile în instanța de judecată privind repararea prejudiciilor materiale și morale cauzate prin discriminare, în conformitate cu regula generală.

3) Extinderea principiului nediscriminării în domeniul fondurilor de pensii facultative.

1) Eliminarea discriminării față de femeile neasigurate necăsătorite

Pentru transpunerea art.4 din Directiva 79/7/CEE proiectul de lege propune:

A) modificarea Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale:

- Eliminarea condiționării dreptului la indemnizație de înregistrarea căsătoriei, prin abrogarea tezei finale din art. 6 alin. (7), care limita acordarea indemnizației pentru femeile care se căsătoreau după producerea riscului asigurat.

Această modificare înlătură prevederea care subordona drepturile de protecție socială statutului marital.

- Introducerea la art. 6 alin. (7¹), care instituie dreptul femeilor neasigurate, ce nu se încadrează în categoriile actuale de beneficiari, de a primi indemnizație de maternitate după nașterea copilului, cu condiția că tatăl copilului confirmă un stagiul de cotizare.

Astfel se asigură acces egal la prestație pentru femeile necăsătorite aflate într-o relație de parteneriat, cu paternitate recunoscută, eliminând discriminarea bazată pe starea civilă.

- Introducerea la art. 7 alin. (8¹), care stabilește că baza de calcul a indemnizației pentru femeile din art. 6 alin. (7¹) o constituie venitul asigurat al tatălui copilului.

Această soluție permite aplicarea aceluiași tratament cu femeile căsătorite și menține principiul protecției sociale indiferent de statutul marital.

- Modificarea art. 16 alin. (1) prin înlocuirea sintagmei „Asiguratele, soțiile aflate la întreținerea soților asigurați și șomerele” cu termenul general „Femeile prevăzute la art. 6 alin. (4), (6), (7) și (7¹)”.

Prin această modificare, norma devine neutră din punct de vedere al stării civile și asigură tratament uniform tuturor femeilor aflate în concediu de maternitate.

- Completarea art. 16 cu două alineate noi (7¹) și (7²), care prevăd că indemnizația pentru femeile din art. 6 alin. (7¹) se acordă după naștere și se calculează din venitul asigurat al părintelui care generează cuantumul mai mare. Dacă femeilor asigurate și șomerelor indemnizația de maternitate le-a fost stabilită și calculată din venitul acestora, în lipsa datelor de identitate a tatălui copilului, indemnizația poate fi revizuită după nașterea copilului, în termen de 12 luni de la data expirării concediului de maternitate.

Astfel, se garantează echitatea în calculul indemnizației și se asigură conformitatea cu Directiva 79/7/CEE privind tratamentul nediferențiat.

Prin acest set de modificări, se elimină integral componenta discriminatorie bazată pe starea civilă, se asigură acces egal la prestația de maternitate pentru toate femeile aflate în situații comparabile și se instituie un mecanism corect, transparent și aliniat la acquis-ul european.

B) Modificările ce asigură eliminarea discriminărilor expuse, impun și modificarea art. 124 alin. (1) din Codul Muncii prin includerea femeilor necăsătorite în categoria beneficiarilor de concediu de maternitate.

2) Clarificarea termenului de prescripție pentru acțiunile în instanța de judecată privind repararea prejudiciilor materiale și morale cauzate prin discriminare, în conformitate cu regula generală

A treia prevedere a proiectului vizează transpunerea art. 6 din Directiva 79/7/CEE privind dreptul la despăgubiri sau măsuri reparatorii în caz de discriminare.

În acest scop, proiectul prevede modificarea art. 20 din Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității, prin extinderea termenului de prescripție de la 1 la 3 ani. Această ajustare va permite victimelor discriminării să dispună de un termen rezonabil pentru valorificarea drepturilor lor în instanță, inclusiv în situațiile în care parcurg mai întâi procedura administrativă în fața Consiliului pentru egalitate.

Extinderea termenului de prescripție asigură un acces real la remedii juridice efective și consolidează protecția oferită de legislația națională, aliniind sistemul intern la standardele europene privind egalitatea de tratament și protecția împotriva discriminării.

3) Extinderea principiului nediscriminării în domeniul fondurilor de pensii facultative

O altă prevedere a proiectului de lege vizează completarea Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative, prin introducerea unui nou articol - articolul 15¹ - care să garanteze, în mod expres, tratament egal pentru femei și bărbați în cadrul fondurilor de pensii facultative. Această modificare are rolul de a transpune prevederile Directivei 79/7/CEE în sfera pilonului III de pensii, care până în prezent nu includea dispoziții clare cu privire la nediscriminare pe criteriul de sex.

Noul articol prevede interzicerea oricărei forme de discriminare, directă sau indirectă, pe criterii de sex în ceea ce privește aderarea la un fond de pensii facultative, nivelul contribuțiilor, cuantumul prestațiilor sau condițiile și durata de acordare a acestora. În același timp, se stipulează obligația administratorilor de fonduri de a aplica în mod egal toate condițiile planurilor de pensii pentru participanți, indiferent de sex.

Totodată, în recunoașterea faptului că egalitatea reală presupune adesea tratamente diferențiate justificate în favoarea celor defavorizați, proiectul prevede posibilitatea introducerii unor măsuri speciale de protecție pentru femeile care întrerup activitatea profesională în perioada maternității. Aceste măsuri - cum ar fi contribuții compensatorii, menținerea drepturilor deja dobândite sau alte forme de sprijin - sunt permise în temeiul articolului 4 din Directiva 79/7/CEE. Astfel, ele nu sunt considerate discriminatorii, ci

dimpotrivă, sunt recunoscute ca măsuri necesare pentru asigurarea egalității de șanse într-un context în care femeile sunt, de regulă, mai expuse riscului de întreruperi ale activității profesionale și, implicit, de acumulare inegală a drepturilor la pensie.

Prin această completare, proiectul extinde principiile egalității de tratament și echității de gen și asupra domeniului pensiilor facultative, contribuind la o abordare coerentă și integrată a protecției sociale și aliniind legislația națională la standardele europene.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

O soluție analizată în etapa de elaborare a proiectului a fost introducerea noțiunii de „concubinaj” în legislația națională, cu un regim juridic clar definit, cel puțin în domeniul protecției sociale.

Consultările desfășurate au indicat, totodată, că o eventuală reglementare a concubinajului ar necesita o abordare separată și etapizată, având implicații complexe în alte domenii legislative, precum dreptul familiei, fiscalitatea sau succesiunea. Pentru o reformă de o asemenea amploare ar fi necesare analize suplimentare privind impactul juridic, social și economic, precum și o evaluare atentă a pozițiilor existente în societate. În aceste condiții, s-a considerat oportun ca acest subiect să fie abordat într-un proces legislativ distinct.

Prin urmare, soluția aleasă a fost introducerea-dreptului la indemnizație de maternitate acordată după nașterea copilului femeilor care nu se încadrează în categoriile reglementate de Legea nr. 289/2004. Această abordare oferă un răspuns imediat și echilibrat la nevoile reale ale femeilor neasigurate sau părinților necăsătoriți, evitând în același timp blocaje legislative sau dezbateri sensibile care ar putea întârzia implementarea Directivei 79/7/CEE. Măsura propusă permite transpunerea eficientă a directivei și contribuie la consolidarea unui cadru mai echitabil de protecție socială pentru părinți și copii, indiferent de statutul civil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea modificărilor propuse are un impact direct și indirect asupra sectorului public, în special asupra instituțiilor responsabile de administrarea sistemului de securitate socială, de prevenire a discriminării și de monitorizare a respectării principiilor egalității de tratament. Impactul este preponderent pozitiv, consolidând mecanismele instituționale existente și aliniind funcționarea sectorului public la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul egalității de tratament.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în calitate de autoritate responsabilă de elaborarea și coordonarea politicilor de asigurări sociale, va obține un instrument juridic modernizat pentru aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați, conform Directivei 79/7/CEE.

Extinderea dreptului la indemnizația de maternitate pentru femeile neasigurate și necăsătorite va contribui la reducerea excluderii sociale și la consolidarea protecției maternității, ceea ce reprezintă un obiectiv de politică publică prioritar.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege implică cheltuieli financiare în limita mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat.

Implementarea proiectului de lege presupune extinderea accesului la indemnizația de maternitate pentru femeile neasigurate aflate în relații de parteneriat, prin permiterea calculării indemnizației de maternitate din venitul asigurat al tatălui copilului. Această intervenție elimină discriminarea pe criteriul stării civile sau familiale, așa cum recomandă Directiva 79/7/CEE. În calitate de persoană asigurată, tatăl copilului participă la bugetul de asigurări sociale, prin achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

Impactul bugetar derivă din extinderea dreptului la indemnizația de maternitate pentru anumite categorii de beneficiari, ca urmare a modificărilor operate la Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. Cheltuielile suplimentare vizează atât plata indemnizațiilor propriu-zise, cât și costurile aferente distribuirii acestora și taxei de comision.

Estimările sunt realizate în baza unui număr prognozat de beneficiari, a cuantumului mediu al indemnizației și a evoluției anticipate a bazei de calcul pentru anii 2027 și 2028. Datele detaliate privind

numărul estimat de beneficiari, cuantumul indemnizației, cheltuielile anuale suplimentare pentru fiecare an de implementare, precum și cheltuielile totale aferente sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Calculul cheltuielilor necesare suplimentar aferente implementării proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale)

	conform proiectului (în vigoare din 01 ianuarie 2027)				
	Numărul estimat* al beneficiarilor (persoane)	Cuantumul estimat al indemnizației, lei		Cheltuieli anuale suplimentare pentru implementarea proiectului, (mii lei)	
		2027	2028	Pentru anul 2027	Pentru anul 2028
Modificări la Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații sociale (completarea art.6 cu alin. 7'; art. 7 cu alin. 8' și art.16 cu alin. 7' și 7²)					
sursa: bugetul asigurărilor sociale de stat					
Indemnizație de maternitate	2248	74827.30	82609.34	168211.8	185705.8
Cheltuieli pentru distribuire și taxa de comision				942.0	1040.0
Cheltuieli totale				169153.8	186745.8

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea modificărilor propuse generează un impact moderat și gestionabil asupra sectorului privat, în special asupra angajatorilor care contribuie la sistemul public de asigurări sociale, a agenților economici ce administrează planuri de pensii facultative și a altor entități implicate indirect în gestionarea situațiilor de maternitate și de asigurare socială.

Impact asupra angajatorilor

Modificările propuse nu generează costuri suplimentare pentru angajatori, deoarece:

- contribuția de asigurări sociale datorată de angajatori rămâne neschimbată;
- indemnizația de maternitate pentru femeile neasigurate necăsătorite aflate în parteneriat cu parteneri asigurați și pentru femeile neasigurate căsătorite sau aflate în parteneriate cu soți/parteneri neasigurați se finanțează din bugetul asigurărilor sociale de stat sau din bugetul de stat.

În același timp, introducerea posibilității ca indemnizația să fie calculată din venitul asigurat al tatălui copilului, indiferent de starea civilă a părinților, nu modifică obligațiile angajatorului de a calcula și achita contribuțiile de asigurări sociale pentru salariații săi.

Impactul administrativ este minim și constă exclusiv în necesitatea adaptării procedurilor interne de resurse umane pentru:

- eliberarea documentelor justificative la solicitarea CNAS;
- confirmarea veniturilor asigurate realizate de salariați (părinți) în scopul calculării indemnizației.

Aceste sarcini sunt deja prevăzute în legislația curentă și nu presupun schimbări structurale.

Impact asupra administratorilor fondurilor de pensii facultative (pilonul III)

Modificările aduse Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative introduc obligația expresă de a respecta principiul nediscriminării pe criteriul de sex și permit aplicarea de măsuri speciale de protecție în caz de maternitate.

Pentru sectorul privat specializat (societăți de pensii, administratori de fonduri, intermediari financiari), impactul se manifestă astfel:

- necesitatea operării unor revizui în regulamentele interne de administrare și distribuție ale fondurilor de pensii facultative;

- actualizarea prospectelor planurilor de pensii facultative pentru includerea expresă a principiului egalității de tratament și a excepțiilor permise;
- ajustarea procedurilor interne de evaluare a riscurilor și a politicilor de conformitate.

Aceste modificări sunt în mare parte administrative și nu implică costuri suplimentare semnificative. În plus, ele contribuie la creșterea transparenței și conformității sectorului privat financiar cu standardele europene.

Impact asupra altor entități din sectorul privat

Modificările propuse pot genera efecte pozitive pentru alte categorii ale sectorului privat:

- mediul de afaceri devine mai predictibil și mai aliniat standardelor UE privind egalitatea de tratament;
- angajatele din mediul privat beneficiază de un cadru mai echitabil de protecție în perioada maternității, reducând riscul de pierdere a locului de muncă sau de tratament diferențiat din partea angajatorilor;
- persoanele juridice vor avea acces la mecanisme mai clare privind drepturile salariaților, reducând riscul unor litigii cauzate de discriminare.

Aceste efecte contribuie la crearea unui climat de afaceri mai stabil, favorabil investițiilor și responsabilității sociale corporative.

Impact asupra costurilor administrative ale sectorului privat

Pentru majoritatea agenților economici:

- nu se introduc noi contribuții;
- nu se impun obligații suplimentare de raportare;
- nu se modifică condițiile de angajare sau de menținere a salariaților.

Impact la nivel macroeconomic și de piață

Pe termen lung, noile reglementări pot avea efecte pozitive asupra pieței muncii:

- reducerea discriminărilor de acces la prestații sociale poate crește participarea femeilor pe piața muncii;
- consolidarea pilonului III și a principiului nediscriminării poate crește încrederea populației în mecanismele de economisire pe termen lung;
- îmbunătățirea imaginii Republicii Moldova în domeniul alinierii la standardele UE poate stimula investițiile și cooperarea economică.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege generează un impact social substanțial și direct, prin extinderea protecției de maternitate asupra tuturor femeilor aflate într-o situație vulnerabilă, indiferent de statutul de asigurare sau de starea civilă. Eliminarea excluderii actuale produce beneficii imediate asupra bunăstării materne și infantile, reducând riscurile sociale asociate lipsei veniturilor în perioada prenatală și postnatală.

Reforma propusă are un efect pozitiv asupra femeilor neasigurate necăsătorite, categorie care până în prezent nu beneficia de nicio formă de protecție financiară în perioada maternității. Lipsa accesului la indemnizații de maternitate în aceste cazuri amplifică riscul de abandon, sărăcie severă, lipsa accesului la servicii medicale și instabilitate familială.

Totodată, intervențiile legislative sporesc încrederea populației în instituțiile publice, prin corectarea unor inechități și prin uniformizarea tratamentului juridic aplicabil tuturor mamelor.

În ansamblu, proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale și la consolidarea unui sistem de protecție socială orientat către incluziune, echitate și respectarea drepturilor fundamentale ale tuturor persoanelor, indiferent de starea familială sau civilă. Măsurile propuse vor favoriza echitatea între femeile căsătorite și necăsătorite, precum și între cele asigurate și neasigurate, în conformitate cu principiul egalității de tratament consacrat de Directiva 79/7/CEE. Astfel, protecția socială în perioada maternității devine un drept garantat, nu un privilegiu condiționat de statut civil sau profesional.

Modificarea termenului de prescripție pentru acțiunile în justiție privind discriminarea de la 1 la 3 ani va spori accesul efectiv al persoanelor la justiție și va asigura o protecție reală împotriva discriminării, consolidând încrederea publicului în mecanismele naționale de apărare a drepturilor omului.

<i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i> Nu este aplicabil.
<i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i> Impactul asupra echității și egalității de gen este unul profund și structural, având în vedere că proiectul intervine direct asupra unei zone în care legislația actuală producea discriminări indirecte pe criteriul stării civile și al sexului. Prin modificările propuse, se asigură aplicarea efectivă a principiului egalității de tratament astfel cum este prevăzut în Directiva 79/7/CEE, fiind eliminate diferențierile nejustificate între femeile aflate în situații identice din punct de vedere social și familial. Un beneficiu major îl reprezintă includerea în sfera protecției sociale a femeilor neasigurate necăsătorite, categorie care până în prezent suporta un nivel disproporționat de vulnerabilitate și risc social. Această ajustare legislativă contribuie la eliminarea unei discrepante din sistemul de prestații sociale, în care statutul marital influența accesul femeilor la un drept legat de maternitate. Prin eliminarea condiționării de statutul civil pentru acordarea indemnizației de maternitate, proiectul contribuie la reducerea discriminării între femei aflate în relații de căsătorie și cele aflate în relații de parteneriat. Modificarea cadrului legal privind termenul de prescripție pentru repararea prejudiciilor în cazurile de discriminare îmbunătățește protecția efectivă a drepturilor persoanelor discriminate, în special a femeilor, care în mod statistic sunt mai expuse discriminării în domeniul social, familial și profesional. Nu în ultimul rând, completarea Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative, prin introducerea expresă a principiului egalității de tratament și a posibilității adoptării unor măsuri speciale pe perioada maternității, consolidează cadrul legislativ național privind nediscriminarea în domeniul securității sociale și reduce riscul unor practici diferențiate între bărbați și femei. Prin întregul pachet legislativ, proiectul contribuie la corectarea unor inechități, la consolidarea protecției sociale a femeilor și la apropierea Republicii Moldova de standardele europene privind egalitatea de gen, echitatea socială și protecția maternității.
<i>4.5. Impactul asupra mediului</i> Nu este aplicabil.
<i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i> Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i> Proiectul de lege transpune Directiva 79/7/CEE, prin urmare se află în concordanță cu legislația UE
<i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i> Proiectul realizează transpunerea totală a obligațiilor prevăzute de Directiva 79/7/CEE în aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale, asigurând implementarea lor într-un mod echilibrat și adaptat specificului național.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În cadrul procesului de elaborare au fost organizate cinci ședințe de lucru cu următoarele entități: Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Justiției, Agenția Servicii Publice, Consiliul pentru egalitate și Camera Notarială din Republica Moldova. La data de 4 ianuarie 2024 a fost publicat anunțul oficial de inițiere a procedurii de elaborare a actului normativ pe particip.gov.md (link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procedurii-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-aplicarea-treptata-a-principiului-egalitatii-de-tratament-intre-barbati-si-femei-in-domeniul-securitatii-sociale/11783) care a fost republicat la data 15 octombrie 2025 (link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15310). Adicional, proiectul de lege urmează a fi supus avizării, expertizării și consultării publice. Informația privind rezultatele acestor proceduri va fi inserată în nota de fundamentare. Suplimentar, la data de 02.12.2025 proiectul a fost consultat cu experți europeni (Tony Blair Institute for Global Change), care au concluzionat că proiectul de lege transpune în linii generale prevederile

Directivei 79/7/CEE și elimina mai multe forme de discriminare bazate pe statutul civil, prin excluderea condiției de căsătorie pentru accesul la indemnizația de maternitate.

Proiectul a fost agreat interinstituțional cu Casa Națională de Asigurări Sociale, care și-a exprimat susținerea conceptuală fără obiecții și propuneri (demers nr. 17976 din 19.12.2025).

7. Concluziile expertizelor

Proiectul necesită efectuarea expertizei juridice și anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru implementarea prevederilor proiectului, se propune modificarea următoarelor acte normative:

- 1) Hotărârea Guvernului nr. 108/2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă;
- 2) Hotărârea Guvernului nr. 667/2025 cu privire la constatarea incapacității temporare de muncă și eliberarea certificatului de concediu medical.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Aplicarea prevederilor necesită instruirea personalului și informarea beneficiarilor, precum și testarea prealabilă a funcționalității soluțiilor de digitalizare.

Ministra

Natalia PLUGARU